

Türk Kavşağı

Yazan: Ashraf Ghani

Avro bölgesi tarihindeki en büyük krizini yaşarken en azından bir ülke -Türkiye- ona dışarıdan bakıyor. Ekonomisini Recep Tayyip Erdoğan'ın başbakan olmasından itibaren üçe katlayan Türkiye 2023 yılında, Türk Cumhuriyeti'nin 100. yıl dönümünde, dünyanın 10. büyük ekonomisi olmayı amaçlıyor. Türkiye'nin başarısının mihenk taşları, hükümetin güçlü liderliği, Avrupa liderlerinin aksine reformlara yönelik bağlılığı ve mevcut krizin yarattığı fırsatları yakalamaya odaklanması.

Bu üç faktör muhtemelen, Türkiye'nin bu dönemin risklerini idare etmesine ve potansiyelini değerlendirmeye devam etmesine yardımcı olacak. Türkiye ilk olarak kimlik krizini büyük oranda çözdü. Kimliğini Avrupalı veya Orta Doğulu, dindar veya laik, Batılı veya Doğulu gibi karşıtlıklarla sınırlamak yerine Türkiye şimdi avantajlarını ortaklık çerçevesinde ele alıyor: Müslüman ve laik, Doğulu ve Batılı, bölgesel ve küresel. Bu süreçte Türkiye küresel oyuncu olma vizyonunu geliştirirken, tarihî ve kültürel zenginliğine ve çok yönlü konumuna dayalı bir söylem oluşturdu. Bireysel güvenlik ve hukukun üstünlüğü de bu söylemin merkezi unsurları hâline geldi.

İkinci olarak Türk hükümeti zorlu siyasi kararlar alırken kendinden emin davrandı. Erdoğan hükümeti hem mali hem de parasal reformları artırırken, bunun yanında yoğun bir kamuoyu süreci üzerinden Anayasa'nın revizyonu gibi zorlu bir işe de girişti.

Bu özgüvenin ana kaynağının büyük bir bölümü, Erdoğan'ın kurduğu etkileyici bir ekibe dayanıyor. Bunda pay sahibi olanlar, Başbakan Yardımcısı Ali Babacan, AB Bakanı ve Başmüzakereci Egemen Bağış, Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu, Maliye Bakanı Mehmet Şimşek. Bu bakanlar Türkiye'nin karşılaştığı zorluklara ortak bir bakış sergilediler ve hayata geçirilmesi gereken politikaları da ortak bir yaklaşımla ele aldılar.

Üçüncü olarak, hükümet özel sektörle güçlü bir ortaklığa girerek ekonomik ortamın oluşumu ve işleyişinde temel bir değişiklik başlattı. Geçmişte Türk iş sektörü elitleri hükümetin koruması ve himayesine bağımlıydı. Türkiye'nin enflasyonun tasarrufları silip süpürdüğü ve yoksul üzerinde büyük bir yük olan kapalı ekonomisi, krize meyilli bir sistemdi.

Türkiye'nin yeni lider iş adamları ve firmaları, bunun aksine küresel rekabetin sonucu ortaya çıktılar ve çok çeşitli ülkelerde itibar kazanmaya odaklandılar. Türkiye kendi ekonomisini küresel düzeyde rekabet edebilecek şekilde yeniden düzenledi. Türk inşaat sektörü, Rusya'dan Irak'ın kuzeyine kadar birçok yerde faaliyet gösteren önemli bir oyuncu olarak ortaya çıktı. Türk firmaları, tekstilden elektroniğe ve savunma sanayisine kadar uzanan çok çeşitli alanlarda dünya genelindeki yükselen piyasalara odaklanıyor.

Türk hükümeti de özel sektörün bu özerkliğini destekliyor küresel pazar fırsatlarını genişletmek için onlarla çalışıyor. Özel sektör de buna karşılık hükümetin sıkı denetimini kabul ediyor. Türkiye eğitime bütçesinde şimdiye kadarki en büyük payı ayırıyor.

Türkiye küresel sahnede önemini giderek artıran bir rol oynuyor. Türkiye şu anda Afganistan'dan Arap Baharı ve Avrupa'ya, finansal krizden Filistin ve Somali'ye kadar uzanan birçok uluslararası konuda sesini duyurmaya başladı. Suriye konusunda Arap Birliği ile iş birliği yapması Türkiye'nin, Orta Doğu'daki değişimi erkenden benimsediğinin bir göstergesi.

Türkiye'nin potansiyelleri kendi eski şeytanları tarafından hâlâ zayıflatılabilir. Hükümet ile Kürt vatandaşları arasındaki gerginlikler, sivil ve askerî liderler arasındaki bölünme yaratan gerilimler, Kıbrıs ve Ermenistan ile sorunlar, Avrupa'daki durgunluk ve küresel ekonomideki belirsizlikler, Türkiye'nin kazanımlarını tehdit etme ve eski hayal kırıklıklarını yeniden ortaya çıkarma potansiyeli taşıyor. Ancak şu anda Türkiye bu engelleri geride bırakmış gibi görünüyor.

Müslüman dünyasının belirleyicisi olmaya giderken Türkiye, siyasi irade ve demokratik bağlılığın getirdiği yararların bir örneğini oluşturuyor. Dolayısıyla Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. yılı için, Türkiye'nin, fikirlerin, insanların ve malların dünya üzerinde aktığı bir küresel kavşak hâline gelen bir ülke olmasından daha uygun bir kutlama olamaz.